
PWYLLGOR YMGYNGHOROL HARBWR ABERMAW DYDD MAWRTH, 26 MAWRTH 2019

YN BRESENNOL:

Aelodau: Cyng. Gethin Glyn Williams – Cadeirydd (Cyngor Gwynedd), Cyng. Eryl Jones-Williams (Cyngor Gwynedd), Cyng. R. Triggs (Cyngor Tref Abermaw), Dr John Smith (Grŵp Mynediad Traphont Abermaw / Pwyllgor Ras y Tri Copa), Cyng. Mark James (Cymdeithas y Bad Achub), Mrs Wendy Ponsford (Aelod o Glwb Hwyllo Meirionnydd), Mr Martin Parouty (Grŵp Defnyddwyr Harbwr Abermaw) a'r Cyng. Brian Woolley (Cyngor Cymuned Arthog)

Swyddogion: **Liŷr Jones (Uwch Reolwr Economi a Chymuned), Barry Davies (Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig), Glyn Jones (Harbwr Feistr Abermaw), Lowri Haf Evans (Swyddog Cefnogi Aelodau) a Mererid Watt (Cyfieithydd)**

Eraill a wahoddwyd: Sandi Rocca (Cymdeithas Cyhoeddusrwydd Abermaw)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Cyng. Louise Hughes (Cyngor Gwynedd), Y Cynghorydd Ioan Ceredig Thomas (Aelod Cabinet - Economi) ac Arthur Francis Jones (Uwch Swyddog Harbyrau)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 23 Hydref, 2019 yn ddarostyngedig i gywiro nodyn (d) clirio tywod tud 5 o 'symud tywod' i 'symud twyni tywod' a hefyd cywiro nodyn 5 diogelwch harbwr tud 6 o 'cewyll ac offer pysgota yn Aberdyfi' i 'cewyll ac offer pysgota yn Abermaw'.

Cynnig ac eiliwyd bod 'materion yn codi o'r cofnodion' yn eitem benodol ar y rhaglen.

Materion yn codi o'r cofnodion:

(a) Digwyddiadau

Dyddiadau Motorcross wedi ei cadarnhau

(b) Ffonau Gwasanaeth Brys Y Friog

Yn dilyn adolygiad ar draws yr arfordir, amlygwyd bod y defnydd o'r ffonau brys yn isel. Amlygodd cynrychiolydd Cyngor Cymuned Arthog y byddai'r Cyngor Cymuned yn dymuno i'r ffonau gael eu cynnal. Awgrymwyd cynnal trafodaethau gyda'r Cyngor Cymuned ynglŷn â'r posibilrwydd o drosglwyddo'r cyfrifoldeb am y ffonau iddynt.

(c) Difrod i reiliau tu allan i Adeilad Dora

Adroddwyd bod difrod pellach wedi ei wneud i'r rheiliau tu allan i Adeilad Dora ac er mai Cyngor Gwynedd sydd yn ysgwyddo'r baich am dalu am y difrod nodwyd bod y costau wedi eu hadennill yn llawn.

(ch) Ffordd y Compownd

Yn dilyn awgrym yn y cyfarfod diwethaf i osod gorchymyn traffig ar dir Ffordd y Compownd, amlygodd Uwch Reolwr Economi a Chymuned bod trefniadau gorchmynion tir yn cael eu hadolygu ar draws Gwynedd gyda'r darn yma yn rhan o gynllun ehangach. Ategodd bod bwriad dechrau proses o ymgynghori yn ystod Haf 2019. Mewn ymateb, amlygwyd y posibilrwydd o logi neu lesu'r tir yn hytrach na chreu maes parcio swyddogol. **Cynigiwyd yr angen i sefydlu rheolaeth addas ar gyfer y safle.**

4. DIWEDDARIAD AR FATERION RHEOLI'R HARBWR

(a) Adroddiad yr Uwch Swyddog Harbwr

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Uwch Swyddog Harbyrau yn rhoi diweddariad byr i'r Pwyllgor ar faterion yr harbwr am y cyfnod mis Hydref 2018 - Mawrth 2019.

Yn dilyn adolygiad o gyfrifoldebau'r Aelodau Cabinet ym Mawrth 2019, adroddwyd mai'r Cynghorydd Gareth Thomas oedd â chyfrifoldeb dros faes Datblygu'r Economi a Chymuned. Diolchwyd i'r Cynghorydd Ioan Thomas, cyn aelod Cabinet dros Ddatblygu'r Economi a Chymuned, am ei gefnogaeth a'i ymrwymiad i'r gwasanaeth morwrol.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn ag aelodaeth a phresenoldeb rhai aelodau o'r Pwyllgor, amlygwyd mai cyfrifoldeb yr Aelod Cabinet yw aelodaeth y Pwyllgor ac y byddai unrhyw newid i aelodaeth neu gyfansoddiad y Pwyllgor yn cael ei benderfynu gan yr Aelod Cabinet.

Awgrymwyd gohebu gyda'r holl gymdeithasau presennol i geisio cynrychiolaeth cyn ymateb i geisiadau newydd. Mewn ymateb i aelodaeth y cylch gorchwyl lle nodi'r y gellid cael 'hyd at 4 aelod lleol o Gyngor Gwynedd', awgrymwyd rhoi gwahoddiad i'r aelod sydd yn cynrychioli Penmaen-pwl.

Angorfeydd

Yn ymateb i gofnod mis Hydref ynglŷn â lleihad yn y nifer angorfeydd, adroddwyd bod bwriad ar y pryd i adolygu pam bod perchnogion angorfeydd wedi ymadael. Cyfaddefwyd nad oedd hyn wedi ei weithredu ond bod dymuniad i ymgysylltu i geisio barn defnyddwyr. **Gwnaed cais i'r swyddogion holi'r defnyddwyr am y sefyllfa ar hyd yr arfordir,**

Awgrymwyd bod angen ymateb i'r newid mewn ymddygiad gan ystyried marchnata angorfeydd ar gyfer beiciau dŵr (jet-skis). Amlygwyd y byddai defnyddwyr, yn debygol o ddefnyddio angoriad sefydlog petai un ar gael, ond yn y cyfamser yn angori dros dro gyda chychod eraill. Gyda digwyddiadau sydd yn cael eu trefnu gyda mewnbwn y Swyddfa Harbwr e.e., The Blackrock Blast, nodwyd bod modd hwyluso'r ddarpariaeth, ond nad oedd modd rheoli unigolion.

Os nad yw pobl yn ymweld â'r swyddfa, anodd iawn yw rheoli sefyllfa. **I gyfarch hyn, awgrymwyd yr angen i ystyried dulliau o reoli hyn yn well a darparu cyfleuster penodol ar gyfer beiciau dŵr. Anogwyd aelodau i drafod eu syniadau gyda'r Swyddog Harbwr.**

Archwiliad Cod Diogelwch Morol.

Adroddwyd bod archwilwyr yr Asiantaeth Morwrol a Gwylwyr y Glannau wedi cynnal archwiliad (17-19.09.19) ar drefniadau diogelwch penodol a systemau Harbyrau Bwrdeistrefol Gwynedd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth a'r Côd Diogelwch Morol. Amlygwyd bod cyfrifoldeb ar bob aelod o'r Pwyllgor i ymateb i faterion y côd ac i'r gwasanaeth dderbyn sylwadau a barn yr aelodau am addasrwydd y côd.

Yn dilyn yr adolygiad derbyniwyd adroddiad oedd yn awgrymu gwelliannau a gafodd ei gylchredeg i aelodau'r Pwyllgor. Cafwyd dilyniant i'r ymweliad cychwynnol yn ystod mis Mawrth 2019 ac fe ddisgwylir adroddiad ysgrifenedig ar gasgliadau'r ail ymweliad.

Un mater a godwyd oedd yr angen am gytundeb i reoli'r glanfeydd ar gyfer yr ysgraff. Nodwyd yr angen i lunio cynllun drafft erbyn Hydref 2019 gyda bwriad o gael cytundeb terfynol yn ei le erbyn Hydref 2020 yn dilyn cyfnod o ymgynghori.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â'r goblygiadau o beidio mabwysiadu cynllun yn unol ag argymhellion yr Asiantaeth Forwrol, nodwyd bydd bai ar Cyngor Gwynedd am beidio cymryd sylw.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth ddilynol:

- angen adolygu ac ymgysylltu gyda deilydd y trwyddedau
- angen asesu risg pont y rheilffordd – hyn yn cyfyngu defnydd y ysgraff
- bod llwybr / taith ddelfrydol yr ysgraff yn cael ei gyfyngu i gyfeiriad y Dwyrain
- bod cytundeb drafft wedi ei lunio yn 2017 gyda thrafodaeth am lwybr / taith yr ysgraff – cynnig ail edrych ar y drafft yma
- cynnig bod trafodaethau yn cael eu cynnal gyda gweithredwyr yr ysgraff

Mewn ymateb i sylw am yr angen i garthu'r Harbwr, mynegodd y Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig bod carthu yn broses gymhleth a chostus iawn ac i'r dyfodol, ni ragwelir y byddai gwaith carthu yn cael ei wneud yn Abermaw. Ateggodd bod yr Harbwr yn un naturiol gyda nifer o gyfyngiadau gwarchodaeth natur a gyda hinsawdd y byd yn newid, mae deinameg yr Harbwr yn newid a'r amgylchedd o'i gwmpas.

Mewn ymateb i'r sylwadau, pwysleisiwyd yr angen i'r Cyngor warchod yr Harbwr yn Abermaw gan ei fod yn adnodd gwerthfawr i ddenu twristiaid i'r ardal ac o fudd economaidd i'r Sir. **Cynigiwyd yr angen i wahodd yr Aelod Cynulliad Dafydd Elis Thomas, Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth (etholaeth Dwyfor a Meirionnydd) i'r harbwr i drafod goblygiadau diffyg buddsoddi yn yr harbwr.** Mewn ymateb, nododd yr Uwch Reolwr Economi a Chymuned yr angen i ystyried ymarferoldeb cynllun carthio Abermaw. Ateggwyd y byddai angen rhagbaratoi drwy gwblhau asesiadau amgylcheddol / technegol fyddai yn ddrud iawn. Os daw cyfleodd bydd rhaid ystyried pecyn ehangach ac awgrymwyd yr angen i drefnu gwaith sgopio.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth ddilynol:

- bod cronïad o dywod o fewn y sianeli – cadw'r sianel yn agored yw'r prif flaenoriaeth
- nad yw carthio lleol (localised dredging) yn ddrud ar raddfa fechan
- rhaid cynnal a chadw'r Harbwr
- rhaid ceisio lleihau problemau rhwng y sianel a wal yr Harbwr

Awgrymwyd i Mr Matrin Parouty gyflwyno ei sylwadau am waith sgopio i'r Uwch Reolwr ac i'r Cynghorydd Chris Triggs gyflwyno ei sylwadau ynglŷn ag anghenion penodol ar gyfer yr Harbwr.

Cyfeiriwyd at ddigwyddiad galw heibio, a gafodd ei drefnu gan Ymgynghoriaeth Gwynedd (YGC) i rannu gwybodaeth i'r cyhoedd am y Cynllun Lliniaru Llifogydd yn Abermaw (25.3.19). Amlygwyd mai trafod opsiynau cychwynol oedd y bwriad fyddai'n cael i ariannu gan Lywodraeth Cymru.

Tynnwyd sylw at y materion canlynol,

- Bod y gwaith o osod ffens castan wedi ei ddyrchafu fel blaenoriaeth gyda'r safle wedi ei baratoi ar gyfer dechrau'r gwaith 1.4.19
- Bod dwy swydd harbwr feistr cynorthwyol yn cael eu creu, un i'w leoli yn harbwr Porthmadog a'r llall yn harbwr Aberdyfi, gyda chyfrifoldeb i weithio ar draws yr holl harbyrau. Cefnogaeth dymhorol fydd ar gael i Abermaw eleni, ond y sefyllfa i'w adolygu i'r dyfodol.
- Dosbarthwyd taflen gyllideb Harbwr Abermaw ac adroddwyd y rhagwelir gorwariant o £22k erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

(b) Adroddiad yr Harbwr Feistr

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Harbwr feistr yn manylu ar faterion mordwyo, gweithredol, cynnal a chadw. Tynnwyd sylw at y materion canlynol

- Yn dilyn archwiliad manwl gan weithwyr Network Rail a chontractwyr cysylltiedig o draphont Abermaw adroddwyd bod angen gwneud gwaith cynnal a chadw angenrheidiol dros y tair blynedd nesaf. Ategwyd nad oedd amserlen ar gyfer y gwaith wedi ei gyhoeddi. Nododd yr Harbwr feistr bod perthynas dda gyda chwmni Network Rail. **Cynigiwyd yr angen i sicrhau bod cyfathrebu clir yn parhau rhwng Network Rail a'r Harbwr feistr fel bod diweddariadau a materion dydd i ddydd yn cael eu trafod yn amserol.**
- Bod yr arwyddion diogelwch sydd yn cael eu harddangos mewn mannau strategol o gwmpas yr Harbwr yn welliant
- Dychweliadau tystysgrifau angori - trefniadau gweinyddol wedi eu tynhau. Hyn i'w groesawu ac yn welliant sylweddol

Materion i'w hystyried ar gais Aelodau'r Pwyllgor

- Hen risiau'r ysgraff / grisiau cyhoeddus - gwaith adfer angen ei wneud
- Llwyfan heb ei atgyweirio eleni, angen edrych ar gynlluniau ymarferol - ystyried llwyfan fetel ac nid concriid
- Byrddau gwybodaeth cyhoeddus wedi ei symud o draeth Friog. Er nad yn disgyn o dan gyfrifoldebau'r Harbwr, adroddwyd bod y sefyllfa yn cael ei adolygu gan Swyddog Traethau. Nodwyd na fyddai'r byrddau yn cael eu hailosod erbyn y Pasg. Mewn ymateb, dadleuwyd yr angen am fyrddau gwybodaeth/ rhybuddion i'r cyhoedd ac awgrymwyd mai Ffordd y Traeth fuasai'r safle gorau.

- Parcio yn yr Harbwr – cais i ystyried llinellau dwbl o'r swyddfa hyd at y loceri.
- Yr angen i glirio'r compownd. Nid cyfrifoldeb y Cyngor yw'r ardal ac felly amlygwyd pryder gan Cyngor Gwynedd o'r awgrym i osod sgip ar y safle. Awgrymwyd i ddefnyddwyr y compownd dalu am gael bin gwastraff cwmni masnachol. **Cynigiwyd i'r Uwch Swyddog Harbyrau a'r Harbwr feistr i wneud ymholiadau pellach.**
- Pontŵn yr Harbwr - amlygodd bod cyfarfod wedi ei gynnal i geisio perchnogaeth a gweithrediad ar y cyd o reolaeth y pontŵn. Amlygwyd bod peiriannydd wedi gwneud arolwg o strwythur y pontŵn a bod angen gwariant sylweddol i'w gael i'r safon briodol. Ategwyd bod gwaith codi arian yn cael ei drefnu i dalu am y gwaith cynnal a chadw sylfaenol fel bod y pontŵn yn barod ar gyfer dechrau'r tymor.

5. DYDDIAD CYFARFOD NESAF

Nodwyd y bydd y cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 22ain Hydref, 2019.

Atgoffwyd yr Aelodau y gellid cyfeirio neu adrodd ar unrhyw faterion yn uniongyrchol i'r Harbwr feistr gydag anogaeth i unrhyw broblem gael ei gyfeirio drwy e-bost.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30 y.b. a daeth i ben am 12.10 y.h.

CADEIRYDD